

7. Recommendation No. R(2000)21 of the Committee of Ministers to member States on the freedom of exercise of the profession of lawyer (Adopted by the Committee of Ministers on 25 October 2000 at the 727th meeting of the Ministers' Deputies) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBioGet&InstranetImage=533749&SecMode=1&DocId=370286&Usage=2>.

8. Bundesrechtsanwaltsordnung aus 01.08.1959 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gesetze-im-internet.de/brao/index.html>.

9. Смоленский М.Б. Адвокатская деятельность и адвокатура Российской Федерации. Серия «Высшее образование». – Ростов-на-Дону : «Феникс», 2004. – 256 с.

10. Bundesgesetz vom 28. Juni 1990 über das Disziplinarrecht der Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwärter (Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwärter – DSt) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002940>.

11. Косенко М.С. Досвід зарубіжних країн щодо організаційно-правових засад діяльності дисциплінарних органів адвокатури / М.С. Косенко // Вісник Академії адвокатури України. – 2011. – Вип. 2. – С. 151–158.

12. Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. «Prawo o adwokaturze» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19820160124>.

13. Косенко М.С. Участие квалификационно-дисциплинарной комиссии адвокатуры в обеспечении адвокатской дисциплины в Украине / М.С. Косенко // Закон и жизнь. – 2013. – № 9 (261). – С. 66–70.

14. Учреждение судебных установлений 1864 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://constitution.garant.ru/history/act1600-1918/3450/>.

15. Спільний висновок Венеціанської Комісії від 18 жовтня 2011 р. щодо проекту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD%282011%29039-e>.

УДК 349.3:368.914

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СОЛІДАРНОЇ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

CURRENT ISSUES REFORM THE SOLIDARITY SYSTEM OF COMPULSORY STATE PENSION INSURANCE

Зіноватна І.В.,

кандидат юридичних наук, асистент кафедри трудового права
Національного юридичного університету України
імені Ярослава Мудрого

Статтю присвячено дослідженню актуальних питань реформування солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Проаналізовано доцільність підвищення пенсійного віку для жінок та збільшення страхового стажу. За результатами дослідження сформульовано ряд пропозицій щодо вдосконалення чинного пенсійного законодавства.

Ключові слова: загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, пенсія, пенсійний вік, страховий стаж.

Статья посвящена исследованию актуальных вопросов реформирования солидарной системы общеобязательного государственного пенсионного страхования. Проанализирована целесообразность повышения пенсионного возраста для женщин и увеличение страхового стажа. По результатам исследования сформулировано ряд предложений по совершенствованию действующего пенсионного законодательства.

Ключевые слова: общеобязательное государственное пенсионное страхование, пенсия, пенсионный возраст, страховой стаж.

The article is devoted to topical issues of reforming the solidarity system of compulsory state pension insurance. Analyzed the feasibility of raising the retirement age for women and the increase in insurance experience. According to a study formulated a number of proposals on improvement of the existing pension legislation.

Key words: compulsory state pension insurance, pension, retirement age, insurance experience.

Постановка проблеми. Україна є соціально правовою державою, у якій визнається й діє принцип верховенства права; людина, її життя й здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю; утвердження й забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави, яка відповідає перед людиною за свою діяльність; усі люди є вільні й рівні в своїй гідності та правах; конституційні права й свободи гарантуються та не можуть бути скасовані; під час прийняття нових законів або внесення змін до чинних законів не допускається звуження змісту й обсягу існуючих прав та свобод.

Основними проблемами реалізації пенсійної реформи є погіршення демографічної ситуації через старіння населення, значні масштаби міграції кваліфікованої робочої сили, а також дефіцит бюджету Пенсійного фонду України. Однак на сьогодні пенсійна реформа 2011 р. не досягла очікуваних результатів: працюючим пенсіонерам зменшили пенсії, реальний дефіцит бюджету Пенсійного фонду України збільшився, внаслідок збільшення пенсійного віку до пенсії доживає менше громадян, почастипали

судові спори Пенсійного фонду України з пенсіонерами про перерахунок пенсій, в Україні встановлені одні з найвищих соціальних відрахувань у світі.

Стан дослідження. Удосконаленням правового регулювання пенсійного забезпечення в часи Радянського Союзу займалися такі вчені-правознавці: В.С. Андрєєв, С.І. Астрахан, В.А. Ачаркан, А.Д. Зайкін, М.Л. Захаров, Р.І. Іванова, А.Є. Паперстник, В.О. Тарасова, Е.Г. Тучкова, Я.М. Фогель та інші. Згодом окремі питання реформування правового регулювання пенсійного забезпечення були предметом дослідження в наукових працях українських та російських вчених: В.М. Андрієва, Я.І. Безуглої, Н.Б. Болотіної, В.Я. Бурака, Е.М. Лібанової, О.Є. Мачульської, М.М. Клемпарського, О.І. Кульчицької, С.М. Прилипка, І.М. Сироти, С.М. Синчук, С.О. Сільченка, Б.І. Стапківа, О.В. Тищенко, Н.М. Хуторян, М.М. Шумила та інших. Водночас багато питань у цій сфері все ще залишаються дискусійними.

Метою статті є виявлення існуючих проблем правового регулювання солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та пошук шляхів їх

вирішення. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі **завдання**: дослідити теоретичні засади юридичних фактів як підстав виникнення правовідносин із пенсійного забезпечення, проаналізувати зміни, що сталися в правовому регулюванні солідарної системи пенсійного забезпечення, внесені Законом України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» [1], визначити напрями вдосконалення правового регулювання у цій сфері.

Вклад основного матеріалу. Законом України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» були внесені зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [2], якими передбачено поступове збільшення пенсійного віку для жінок до 60 років. Під час обговорення законопроекту в пояснювальній записці автори зазначили, що необхідність збільшення пенсійного віку для жінок обумовлюється тим, що тривалість життя жінок більша за тривалість життя чоловіків і в багатьох високорозвинених країнах вік виходу на пенсію для чоловіків і жінок однаковий. Такий захід збільшить кількість працюючого населення й завдяки додатковим періодам сплати страхових внесків допоможе поповнити бюджет Пенсійного фонду України.

Як слушно зазначає І.Ю. Шклярська, пенсійний вік є індикатором ступеня фінансової стабільності пенсійної системи, соціальної справедливості в суспільстві [3]. У процесі реформування пенсійної системи дискусійним виявилось питання про доцільність підвищення пенсійного віку для жінок.

Так, Н.М. Хуторян вважає, що аргументація уряду не витримує жодної критики, оскільки норма щодо виходу на пенсію в більш високому, порівняно з Україною, пенсійному віці застосовується у високорозвинених країнах, де тривалість життя значно вища, ніж в Україні, значно вищий там і життєвий рівень, розмір пенсій, на відміну від України, становить не мінімальний, а достатній рівень забезпечення для пенсіонерів. Вчений також наполягає на тому, що такий захід призведе до залишення пенсіонерів без засобів існування, оскільки на роботу їх вже не хочуть брати, а права на пенсію до 60 років вони ще не матимуть, крім того, збільшення пенсійного віку не веде до вивільнення робочих місць для численної молоді, яка стоїть на обліку в службі зайнятості як така, що шукає роботу [4, с. 44].

О.В. Тищенко, визнаючи логічність та обґрунтованість реформаційних змін щодо підвищення пенсійного віку для жінок, також вірно застерігає, що на ринку праці фактично відсутні вакансії, де під час добору кадрів надають перевагу громадянам передпенсійного віку, при цьому проблема працевлаштування жінок набагато складніша, ніж чоловіків [5, с. 71].

На думку С.О. Сільченка, встановлення нових умов реалізації права на пенсію необхідно аналізувати крізь призму звуження обсягу прав та свобод. Збільшення пенсійного віку, мінімальної тривалості страхового стажу, запровадження нових правил обчислення заробітку й перерахунку пенсій призводить до звуження кола пенсіонерів, зниження розмірів пенсій, що не відповідає ч. 3 ст. 22 Конституції України [6, с. 48].

Проаналізувавши світові тенденції, М.М. Шумило зазначає, що підвищення пенсійного віку для жінок нівелює гендерний чинник, а також не відповідає вимогам Конвенції МОП № 102 «Про мінімальні норми соціального забезпечення» та Європейського кодексу соціального забезпечення [7, с. 26–27].

Дійсно, на початку перехідного періоду більшість країн Східної Європи та Середньої Азії змушені були реагувати на тиск, спричинений скороченням пенсійних внесків та зростанням чисельності пенсіонерів. У багатьох країнах проблема несплати пенсійних внесків (унаслідок перехо-

ду економіки в тіньовий сектор) ще більше загострила фінансові та політичні проблеми. Ці економічні потрясіння були настільки глибокими, що всім країнам довелося внести зміни до нормативно-правової бази, на яку спиралася солідарна пенсійна система. Фактично у всіх країнах були переглянуті правила розрахунку пенсій. Іншою важливою зміною стало підвищення пенсійного віку як необхідної умови дієвості реформаційних перетворень [5, с. 69–70].

Експерти ООН вважають дискримінаційним встановлення різного пенсійного віку в умовах ринкової економіки, коли рівень життя й професійна кар'єра залежать передусім від працевлаштування й тривалості трудової активності. В 55 років жінка є продуктивним суб'єктом на ринку праці й у цей час вона змушена йти на пенсію. З іншого боку, вирішення цього питання носить і суто фінансовий характер. Так, заробітна плата жінки складає в середньому 70% заробітної плати чоловіка. Це характерно не тільки для України, але й фактично для всіх країн світу. Сьогодні в Україні розмір пенсії жінки менший від розміру пенсії чоловіка, але різниця ця не суттєва, тому що існує обмеження максимального розміру пенсії [3]. Вікова різниця у виході на пенсію чоловіків і жінок створює менш вигідне пенсійне накопичення для жінок. Має місце прихований гендерний конфлікт. В умовах солідарної системи пенсійного забезпечення це протиріччя частково нейтралізувалося «зрівняльним підходом». Однак розміри страхового й накопичувальних фондів у новій пенсійній системі безпосередньо залежать від тривалості страхового стажу й розміру заробітної плати. Таким чином, жінки-пенсіонери можуть опинитися в нерівних умовах порівняно з пенсіонерами-чоловіками, якщо не передбачити механізмів виправлення цієї потенційно конфліктної ситуації, не стимулювати більш пізній вихід жінок на пенсію та не впроваджувати гнучкі умови зайнятості людей пенсійного віку в проекті нового Трудового кодексу України [8, с. 15].

Безумовно, слушною є думка С.М. Прилипкі з цього приводу, який зазначає, що за умовами цієї системи чоловіки й жінки сплачують однакові обов'язкові страхові внески й отримують однакові пенсії, виражені у відсотковому відношенні від заробітної плати. Однак пенсії жінок у більшості випадків нижчі в абсолютному вираженні, оскільки вони отримують нижчу заробітну плату за коротшого страхового стажу, а пенсії отримують протягом більш тривалого періоду [9, с. 89].

Відмінності в розмірах самих пенсій у чоловіків і жінок будуть ще більшими, ніж їхні пенсійні накопичення, якщо за новою пенсійною системою їх розрахунок почне здійснюватися з урахуванням очікуваної тривалості життя. Проте стосовно пенсійного страхування більш важливим є інший показник – залишкова тривалість життя після віку виходу на пенсію. Під час здійснення розрахунків розміру пенсій накопичені пенсійні кошти будуть розподілятися відповідно до цього показника. Це означає, що великі за розміром пенсійні накопичення чоловіків будуть ділитися на меншу кількість років, а менші за розміром накопичення жінок – на більшу кількість років. У результаті розмір пенсії жінки, що вийшла на пенсію у віці 55 років, буде складати тільки 20% розміру пенсії чоловіка. Проте якщо жінка вийде на пенсію в 60 років, це збільшить розмір її пенсії на 31–38 % залежно від рівня її освіти й кількості дітей [10, с. 16–17]. Економіст М.О. Мельник підтримує запровадження як для чоловіків, так і для жінок виходу на пенсію в 60 років, одночасно економічно стимулюючи пізніший вихід громадян на пенсію [11, с. 37].

Різниця тривалості життя чоловіків і жінок в Україні перевищує 11 років, тоді як в економічно розвинутих країнах цей показник становить 5–6 років. Ризик смерті для чоловіка у віці 20–24 роки перевищує ризик для жінки у 3,3 рази, а ймовірність смерті в працездатному віці для чоловіка досягає 37% [12]. Якщо зважити на співвідно-

шення жінок та чоловіків у пенсійному віці та статеві особливості структури життєвого потенціалу (середня тривалість працездатного та пенсійного періодів життя), то слід підкреслити, що дійсно дієві результати може дати встановлення рівного пенсійного віку для чоловіків і жінок [13, с. 55–56].

У зв'язку із цим варто звернути увагу на ч. 3 ст. 22 Конституції: «Під час прийняття нових законів або внесення змін до чинних законів не допускається звуження змісту й обсягу існуючих прав та свобод». Конституцією України закріплено право громадян на соціальний захист у разі старості (ч. 1 ст. 46), а не з досягненням пенсійного віку. За своїм змістом ці поняття нетотожні. Так, старість – це природний стан організму, обумовлений його фізіологічним, біологічним, психологічним розвитком, а пенсійний вік – це встановлений законодавством соціальний ризик, з яким держава пов'язує виникнення права особи на пенсію. Як слушно зазначає М.М. Клемпарський, вік припинення трудової діяльності є індивідуальним і не завжди пов'язаний із законодавчо встановленим пенсійним віком як підставою виникнення права на пенсію [14, с. 29]. Це означає, що положення Основного Закону не пов'язує виникнення права на пенсію в чоловіків та жінок безпосередньо з досягненням певного віку.

Проблему співвідношення конституційних норм та основних положень реформи пенсійної системи, на думку С.М. Сивак (С.М. Синчук), можна вирішити шляхом відмови від поняття «пенсійний вік» під час визначення права особи на трудову пенсію, і використовувати його як підставу, що дає право особи на соціальну пенсію. А як основний юридичний факт, що обумовлює право особи на трудову пенсію, використовувати лише страховий стаж [15, с. 72; 16, с. 57]. Проте вказаний підхід вважаємо не зовсім обґрунтованим, адже право на пенсійне забезпечення повинно наставати за наявності двох обов'язкових умов – юридичних фактів: досягнення пенсійного віку та страхового стажу певної тривалості. Відмова від пенсійного віку як юридичного факту під час призначення трудової пенсії може призвести до плутанини та безладдя, адже визначальним галузевим принципом права соціального забезпечення вважається єдність і диференціація правового регулювання. Зокрема, це стосується осіб, які працюють на посадах, що дають право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах або за вислугу років.

З огляду на вищевикладене ефективність таких нововведень має бути підкріплена створенням належних умов для реалізації права на працю громадян, які не досягли пенсійного віку.

Закон України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» також підвищив вимоги щодо страхового стажу, необхідного для набуття права на мінімальну пенсію за віком. Відповідно до ч. 1 ст. 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» мінімальний розмір пенсії за віком за наявності в чоловіків 35 років, а у жінок 30 років

страхового стажу встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом, тобто тривалість страхового стажу, що дає право на мінімальну пенсію, було збільшено на 10 років.

Н.С. Рад обґрунтовано переконує, що право на мінімальну пенсію повинні мати особи, якими набуто передбачений законом страховий стаж і забезпечена сплата страхових внесків не менше мінімального розміру. У разі перевищення вказаними вище складовими мінімально встановленого рівня пенсія також має перевищувати мінімальний розмір у встановленій пропорції [17, с. 36].

О.І. Кульчицькою була також висловлена слушна думка про те, що умовами встановлення мінімальної пенсії за віком мають бути мінімально встановлені законодавством вимоги, а саме наявність 15 років страхового стажу й сплата страхових внесків за цей період у мінімальному розмірі. Натомість, якщо в особи наявний страховий стаж більшої тривалості, розмір її пенсії не може бути встановлений на рівні прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб [18, с. 17–18]. Слід погодитися з думкою Н.М. Хуторян, яка вважає, що такі зміни до законодавства суперечать ч. 2 ст. 22 Конституції України, а також порушують принцип рівності перед законом, закріпленим у ст. 24 Конституції України [4, с. 45].

На нашу думку, необхідно внести зміни до ст. 46 Конституції України, згідно з якими встановити, що пенсії, які виплачуються за рахунок загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та є основним джерелом існування людини, мають забезпечувати достатній життєвий рівень, вартісна величина якого повинна включати достатнє харчування, одяг, житло, можливість реалізувати соціально-культурні потреби людини, а також неухильне поліпшення умов життя. Прожитковий мінімум як соціальний норматив повинен застосовуватися лише щодо державної соціальної допомоги особам, які не мають права на будь-який вид пенсії із системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, оскільки вони не сплачували страхові внески до Пенсійного фонду України або їх обсяг не достатній для призначення цим особам страхової пенсії.

Висновки. На наш погляд, незважаючи на доцільність підвищення пенсійного віку для жінок, шляхи вирішення проблеми дефіциту Пенсійного фонду України насамперед треба шукати не в збільшенні пенсійного віку, а в ліквідації безробіття, створенні нових робочих місць для забезпечення роботою передусім молоді, у забезпеченні гідної заробітної плати, зменшенні податкових навантажень на заробітну плату тощо. Пенсійна реформа не дасть ефекту, поки значна частина економіки знаходиться в тіні. Основною метою пенсійної реформи повинно стати зростання соціальних стандартів.

Висловлені зауваження та пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання пенсійного забезпечення сприятимуть стабільності та недоторканості пенсійних прав громадян, гарантованих Конституцією України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи : Закон України від 08 липня 2011 р. № 3668-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 12–13. – Ст. 82.
2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09 липня 2003 р. № 1058-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49. – Ст. 376.
3. Шклярська І. Ю. Підвищення пенсійного віку: «за» і «проти» / І. Ю. Шклярська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/publii/03/10/04/751>.
4. Хуторян Н. М. Нова пенсійна реформа в період незалежності України: проблемні питання / Н. М. Хуторян // Право України. – 2012. – № 6. – С. 40–46.
5. Тищенко О. В. Тенденції розвитку законодавства про пенсійний вік / О. В. Тищенко // Право України. – 2012. – № 6. – С. 67–73.
6. Сільченко С. О. Реформування солідарної системи пенсійного страхування в Україні: проблеми правової регламентації / С. О. Сільченко // Право України. – 2012. – № 6. – С. 47–52.
7. Шумило М. М. Пенсійна реформа 2011 року: критичний аналіз / М. М. Шумило // Судова практика. – 2012. – № 6. – С. 24–32.
8. Семиноженко В. П. Пенсійна реформа: ризики нового етапу / В. П. Семиноженко // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 219. – С. 15.
9. Прилипок С. М. Деякі питання пенсійної реформи в Україні / С. М. Прилипок // Проблеми законності : Респ. межвідом. наук. зб. / відп. ред. В. Я. Тацій. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2001. – Вип. 46. – С. 88–93.

10. Діденко Ю. Ю. Гендерний аспект української пенсійної реформи / Ю. Ю. Діденко // Економіка. Фінанси. Право. – 2002. – № 12. – С. 15–18.
11. Мельник О. М. Реформування пенсійного забезпечення в Україні / О. М. Мельник // Фінанси України. – 2002. – №4. – С. 37.
12. Про затвердження Стратегії демографічного розвитку в період до 2015 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2006 р. № 879 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 26. – Ст. 1898.
13. Лібанова Е. М. Демографічні передумови реформування системи пенсійного забезпечення / Е. М. Лібанова // Соціальний захист. – 2000. – №2. – С. 48–56.
14. Клемпарський М. М. Правові підстави виникнення, зміни та припинення пенсійних правовідносин / М. М. Клемпарський // Соціально-захисна діяльність держави в умовах ринкових відносин : матер. наук.-практ. Конференції / за ред. проф. В. С. Венедиктова. – Чернівці : Українська асоціація фахівців трудового права ; Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці, 2007. – С. 27–31.
15. Сивак С. М. Конституційні гарантії права на пенсійне забезпечення і пенсійна реформа / С. М. Сивак // Право України. – 1997. – № 12. – С. 70–74.
16. Синчук С. М. Теорія соціального ризику за правом соціального забезпечення / С. М. Синчук // Право України. – 2003. – № 3. – С. 55–59.
17. Рад Н. С. Вплив пенсійної реформи на розвиток страхових відносин в Україні / Н.С. Рад // Финансы, учет, банки. – 2008. – Вып. 14. – С. 30–40.
18. Кульчицька О. І. Новели пенсійного законодавства: переваги та недоліки Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» / О. І. Кульчицька // Судова практика. – 2012. – № 6. – С. 16–23.

УДК 349.2

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТИМУЛЮВАННЯ РОБОТОДАВЦІВ НА СТВОРЕННЯ НОВИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ БЕЗРОБІТНИХ

PROBLEMATIC ASPECTS OF LEGAL REGULATION OF ENCOURAGING EMPLOYERS TO CREATE NEW JOBS AND EMPLOYMENT OF THE UNEMPLOYED

Шабанов Р.І.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін,
господарського та трудового права
юридичного факультету
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

Досліджені проблемні аспекти правового регулювання стимулювання роботодавців на створення нових робочих місць та працевлаштування безробітних. Аргументовано, що стимулювання роботодавців до працевлаштування безробітних і створення нових місць передбачає наявність збуджуючого правового механізму зовнішнього впливу держави, спрямованого на формування внутрішньої зацікавленості роботодавця в працевлаштуванні безробітних та створення нової роботи.

Ключові слова: стимулювання, працевлаштування, стимулювання роботодавців, створення нових робочих місць, працевлаштування безробітних.

Исследованы проблемные аспекты правового регулирования стимулирования работодателей на создание новых рабочих мест и трудоустройства безработных. Аргументировано, что стимулирование работодателей к трудоустройству безработных и созданию новых мест предполагает наличие побуждающего правового механизма внешнего воздействия государства, направленного на формирование внутренней заинтересованности работодателя в трудоустройстве безработных и создании новой работы.

Ключевые слова: стимулирование, трудоустройство, стимулирование работодателей, создание новых рабочих мест, трудоустройство безработных.

The problems aspects of law regulation to stimulate employers to create new jobs and hire of unemployed are investigated. Author argues that the stimulation of employers to hire the unemployed and new job creation requires a legal mechanism for the excitation of the external influence of the state aimed at fostering domestic interest of the employer in the employment of the unemployed and creating new jobs.

Key words: incentives, employment, incentives for employers creating new jobs, employment of the unemployed.

Постановка проблеми. Висока частка застійного безробіття (станом на 1 січня 2014 р. кількість зареєстрованих безробітних становила 487,7 тис. осіб [1]) свідчить про незадовільні показники створення нових робочих місць, що є об'єктивним процесом, притаманним розвитку економіки, який обумовлюється зростанням і вдосконаленням виробництва, його структурними змінами. Без створення нової роботи неможлива оптимізація зайнятості працездатних громадян в суспільстві, що є важливим фактором підвищення ефективності виробництва й одночасно рівня життя населення. У свою чергу працевлаштування безробітних та створення нової роботи за ринкових умов господарювання має здійснюватись не лише адміністративними методами, але й засобами стимулювання роботодавців. На сучасну дуальну природу інтересу держави та підприєм-

ництва на ринку праці вказують також авторитетні міжнародні організації. Так, у п. 10 Висновків про сприяння життєздатним підприємствам, прийнятим на 96-й сесії в 2007 р. Міжнародною конференцією праці, було відзначено, що «...середовище, яке сприяє створенню й зростанню або перетворенню підприємств на стабільній основі, дозволяє сполучити елементи виправданого прагнення до одержання прибутку, що є одним з основних рушіїв економічного росту, з потребою в розвитку за належної поваги гідності людини та забезпечення екологічної стабільності й достойної праці» [2].

Формування мети статті. Автор має на меті дослідження проблем правового регулювання стимулювання роботодавців на створення нових робочих місць та працевлаштування безробітних.